

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:

на цілий рік . . . 30 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
лі місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Подвижок число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і душу ми вирешим: а не возьмем милости і віра не возьмем, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що для крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. п. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламні неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

На розпутті.

(+) Лихо не без добра, отже й московска промова посла Маркова в державній раді вийде на добро Русинам, як ми вже недавно зазначили. Доси бо баламучено руску суспільність а також і весь сьвіт, що нібито є якісь Старорусини, що они не люблять лише фонетики, бо фонетика нібито зриває з «історичною» правописю, з церковними книгами, що ті мнимі «Старорусини» не люблять народної мови, яко малообразованої, перемішаної українщиною, і тому змагають до «образованого» «язика», котрого мовби підвалиною є язык нашої Церкви. Тим способом виставляли себе прихильники таких поглядів нібито консерватистами, вірними історичній традиції і Церкві і декому здавали ся живлом державним, живлом ладу, коли противників таких поглядів пятновано новаторами, ворогами віри і Церкви, людьми розладу і розстрою і взагалі якимсь непевним живлом.

А тимчасом як раз вірний син руского народу і слуга Церкви, руский сьвященик Маркіян Шашкевич був тим першим сьвітоцем на Галицькій Русі, що прояснив рускому народови шлях, вказав єму дорогу, якою єму треба прямувати до національного і культурного відродженя, до розвитку і поступу. Він то перший вказав на те, що правопис повинна бути примінена до живої народної мови, отже повинна бути переважно фонетична, що не церковно-славянська мова а жива мова народу руского повинна стати літературною мовою і показав се ділом, якою повинна бути руска література. Але як раз за те накинули ся на него противники народної мови рускої, бо та нібито етимологічна правопис мала пособляти московщению рускої мови, а церковно-славянщина мала бути тим містком, котрий провадив до «об'єдиненія» рускої мови з московскою.

Се змаганє виявило ся так виразно зараз після смерти М. Шашкевича, коли у Львові під покровом Дениса Зубрицького повстала «Погодинская колонія Галичско-русская», для котрої приєднано навіть Маркіянового приятеля і помічника Якова Головацького, професора рускої мови в львівській університеті, що опісля замість з тої катедри плекати розвиток рускої мови і письменства, спільно з Богданом А. Дідицьким пособляв московщению рускої мови. У виданях «Галичско-руської Матиці», що мала роз-

повсюджувати просьвіту між народом в єго рідній мові, введено змосковщенє «язичіє», видаваний Матицею «Науковий Сборник» виходив «напів змосковщеною мовою, часопись «Слово» видавана Дідицьким дуже систематично і незамітно переходила метаморфозу з рускої мови на московщину і взагалі всі товариства й інститути, засновані Русинами для просьвітного і культурного розвитку руского народу на народній основі, як «Галичско-русска Матиця», «Народний Дім», і «Ставропигійский Інститут», що опинили ся в руках прихильників об'єдиненя, мали пособляти сему об'єдиненю національно-культурному Русинів з Москалями. Для розповсюдженя сеї ідеї об'єдинительної між руским селянством і міщанством служили спершу добре редагована а відтак на об'єдинительну дорогу поведена «Наука» Наумовича і ним засноване «Общество им. М. Качковського» (котрому Соїм уділює тепер підмоги) а сему змаганю пособляє і засноване Мончаловским «Русское Слово». Язикова мішанина руско-церковно-славянсько-московска, якою появляли ся виданя згаданих товариств і часописей, набирала щораз виразнійше прикмет чистої московщини (се бачимо і на «Галичанині», в якій заправляло ся особливо молоде покоління в бурсах «Народного Дому» і «Ставропигійского Інститута», де приватно заведено науку сеї мови а виданя «Гал. Рус. Матиці» перейшли на чисту московщину.

Сему об'єдинительному напрямови мали пособляти і єго розповсюджувати між академічною молодіжю «Общество Друг», а між селянством молодіж виховувана в москвофільських бурсах «Свяго-Владимирского Общества» — «Селянская Бурса» і ин. Всюди ширено погорду до рідної рускої мови яко малообразованої, хлопської, а наломлювано спершу на книжну мішанину провану «язичієм», котра мала перегадом бути заступлена і в письмі і в звичайнім розговорі чистою московщиною. Та погорда москвофілів для рускої народної мови доводила їх до того, що они або не пособляли або прямо противили ся засновуваню руских гімназий, що они своїх дітей посилали радше до німецьких або польських гімназий, що до урядів писали радше по польски або по німецьки і тим способом представляли ся польским політикам на око живлом смирним, консервативним, що не має ніяких національних і язових домагань і тому є вигіднійші для польских політиків як рускі народовці, котрі домагали ся і руских шкіл і рускої мо-

ви в урядованю. Тимто і фаворізовано тих мнимих Starorusinów і в політичнім житю і в польским дневникаретві.

Алеж виступ Маркова і Глібовицького в державній раді, а відтак понеділкове віче в «Народнім Домі» виявили виразно і наглядно, що нема т. зв. Старорусинів, бож они сами не хотять такими бути а вважають себе Москалями або, як они кажуть, русскими і домагають ся також від д-ра Короля, о. Давидяка і Куріловича, щоби виступили з руского клубу а утворили окремих московський клуб для охорони і підмоги об'єдинительної ідеї руского народу з московским. Виявило ся те, що давно було відоме і голошене москвофілами, у внесенях Маркова і Глібовицького, поставлених тепер в державній раді, що они бажають московску мову мати не лише в своїх часописах і виданях Матиці ітп., але також в гімназиях, семінариях і на університеті, що тою мовою хотять образувати руску молодіж мужеску і женьску і для того др. Дудикевич головну увагу звертає на виховуванє хлопців і дівчат по бурсах та інститутах. Щоби ще більше скріпити сю ідею об'єдинительну в рускій суспільности, звертає тепер головну вагу на руске жіноцтво, а Інститут СС. Василянков у Львові має бути перемінений на сьвітський інститут і розсадник московщини відповідно внесено д-ра Дудикевича.

Др. Вергун, відомий відступник руского народу і апостол об'єдинительної ідеї, проголосив в «Галичанині» Похорон рутенства, скинено уже зовсім маску а тепер ті, що не мали відваги або й охоти, признати ся отверто до московщини, опинили ся на розпутті і приневолені рішити ся або піти дорогою Маркова, Глібовицького і Дудикевича та сеї московської маладьожі, що обкидала яйцями д-ра Короля і Давидяка, або вернути на народно-руську дорогу і зірвати з язичієм і звязаними з тим неясними поглядами. Руска суспільність повинна отже виснувати з тих прояв рішучі послідовности, а се причинить ся до виведеня нашої народної ідеї на прямий шлях.

Промова посла д-ра Евг. Олесьницького

виголошена на засіданю палати послів дня 9. липня 1907 при дебаті над бюджетовою провізориєю.

(Ковець).

Програма правительства має дальше на умі реформу адміністрації.

Адміністрація має не меншу вагу

як конституція, бо вона безпосередно входить в актуальне життя і що днини стикає ся з населенєм. І для того то більшости дбають о те, щоби державну адміністрацію чимраз більше уладити собі на услуги. Та в сему й є важна причина всього лиха, коли адміністрація зійде з об'єктивного становища і віддасть себе на услуги одного сторонництва, сторонництва більшости. (Притакуваня).

У нас в Галичині, як я вже сказав, адміністрація з своїми органами є ексекутивним органом польского верховодячого сторонництва і его політики, і було би гіркою іронією, коли би хто хотів говорити про об'єктивність галицької адміністрації. Галицька адміністрація здобула собі від давних літ сумну славу галицькими виборами, а дебата переведена тут перед кількома днями, доставила в сім напрямі нових ясних доказів. (Живі признаня).

Сему лиху не зарадить ніяка реформа, не зарадить навіть проєктоване в програмі правительства утворенє нових адміністраційних округів. Треба змінити цілу систему (Живі признаня і оплески); мусить наступити тут в горі відповідний дух а там в долині мусять пани при кожній нагоді діставати науки, що всяке порушенє закона, всяка сторонничість, всяке уживанє подвійної міри буде строго трактоване і каране (Признаня і оплески). Покликую ся тут на поважні слова д-ра Унґера: Нема потреби змінити організацію адміністрації; треба лише наповнити її новим духом.

З другої сторони треба подбати, щоби населенє мало охорону перед адміністрацією; треба видати закон про одвічальність адміністраційних урядників за шкоду заподіяну сторонам переступленєм урядового обовязку при урядованю. Ся одвічальність повинна бути так установа, як закон з дня 12. липня 1872 установає одвічальність судових урядників. Потреба такого закона є тим більша, що адміністраційні влади і урядники у всіх напрямх економічного життя стикають ся з сторонами і можуть їм далеко більше робити шкоди чим судії.

При останних виборах галицькі урядники адміністраційні декотрим виборцям, що не хотіли голосувати за кандидатом урядового сторонництва, попросту позамикали склепи для того, що вони наводять ся в домах, котрим нібито грозить заваленє, або з інших яких причин нібито незаконного веденя торгівлі, хоч ті склепи вже від давних літ містилися в тих самих домах і хоч торгівлю ведено в них під самим оком тих властей без ніякої перешкоди. Можна собі подумати, яку шкоду тим заподіяно дотичним людям.

Тому вже крайній час покласти вже раз кінець таким надужитям і видати закон о приватно-правній одвічальности урядника з субсидіарною одвічальностию державного скарбу. Проєкт в сім напрямі внесемо тут в сій палаті.

Я дав високій палаті образ теперішнього положеня нашого народу в Австрії. Мушу сказати, що сей образ дуже недокладний і зовсім не так ярко освітлений, як виглядає в дійсности. В дійсности Русини є справдішними пасер-

бами Австрії; а що четвертий з черги народ Австрії на своїй рідній землі заживає долі невільника, сему винуваті не лише польські верховоди в Галичині, але головно держава і правительство. (Признаня і оплески).

Ми, заступники сего народу, прийшли сюди в числі, майже о половину меншим, ніж оно слушно і справедливо належить ся нашому народови. Нова виборча ординація дала кождому народови, що єму належить ся; лиш нас одних тяжко покривджено. Наші виборчі округи рівнають ся цілим провінціям; оден посод припадає у Русинів на 110.000 виборців, а при виборах правительство попірало заходи наших противників, котрі ще й з того малого числа мандатів хотіли нам кілька видерти. Віра у свої сили і національна свідомість наших виборців знівечили ті заходи, і ми вступили в сю палату, сильні довірем наших виборців, охочі до праці, готові брати живу участь в роботі сєї високої палати, і то тим більше, що мусимо сей парламент уважати за єдине форум, за єдину трибуну, з котрої маємо спромогу промовляти прилюдно.

Наше становище до правительства ясне. Домагаємо ся строгого переведеня рівноправности; жадаємо, щоби всі закони рівну мали силу і для нас. Від сего залежати буде також і наше становище до правительства.

Коли правительство стане до нас на становищі давніших правительств, то будемо его всіма способами і силами поборювати, поки не настане час, що повна наша рівноправність і приналежне нам в межах Австрії місце стане ся фактом. Поведенє теперішнього правительства з руским народом рішає про наш голос в сій дебаті, і я кінчу заявою, що будемо голосувати против бюджетової провізорії. (Живі признаня і оплески. Бесідникови ґратуюють).

Доля наших емігрантів.

(Дальше.)

3. лютого 1896 р. вислав галицький сойм проф. д-ра Семірадзкого і гр.-кат. свьященника Волянського з Острівчика (повіт Тереховля) до Парани, Ріо Гранде де Суль, Санта Катаріно і Сан Паольо в цілі розслідженя положеня емігрантів.

Яко еміграційні агенти вславили ся брата Нодарі в Удіне, а особливо оден з них: Сільвіо. Він заохочував особливо до Канади, Аргентини і Техас, де кождий емігрант може дістати безплатно 113 морґів ліса, або вже викорчоване поле там, як також в трех полудневих державах Бразилії за дрібною оплатою в ратах, на що вистарчало на початок 200 зл., в Аргентині побирає робітник денно 3—5 зл. крім мешканя і харчу, ремісник 4—8 зл. денно крім харчу й мешканя. В Буенос Аугес є безплатне інформаційне бюро з виказом роботи і комітет охори емігрантів, на чолі якого стоїть свьященик Михайло Миханович.

В р. 1898 оголосив знов Нодарі, що він управнений тим емігрантам, які

схотять іти до Сан Паольо і Minas Geaes яко рільники, дати безплатні корабельні карти. Крім Нодаріого оголошував те саме другий агент, Стефано Опіца з Генуї. Також для невільників були ціни до Сантос, Сан Паольо і Ріо Гранде до Суль далеко низші: 55 зл., підчас коли до Rio de Janeiro виносила ціна перевозу 75 зл., до Buenos Ayres 80 зл. до рільничих кольоній в Аргентині 70—80 зл. (Кареш і Стоцкий обчислювали з Брими до Бразилії або Аргентини тільки до пристани 75 зл.). Нодарі, Опіца, Карльо Піцелі (Триєст) і Альойзій Мозетіґ (Триєст) розіслали в справі вербованя емігрантів масу обіжників, в яких подано докладні вказівки, заморські краї, і заробок в них в як найяснійших красках, а за кождого звербованого емігранта обіцуюано ріжним особам по 5 фр., 10 К, а навіть більше (нпр. Відмар, заступник фірми Нодарі в Країні давав 5 зл.) Нодарі вислав емігрантів на лінію «Liguga Americana», пізнійше на лінію «Prince» з Генуї, бо навіть він розслав свої обіжники й пізнійше, коли австрійському правительству звернено з ріжних сторін бачність на єго фірму і коли оно жалувало ся на єго поведенє перед італійским правительством, виключно під фірмою «Liguga-Americana», без поданя свого власного імени, одначе з додатком адреси: via Aquileja 29. Він агітував особливо за найнедогіднійшою кольонією, якою є Сан Паольо, а коли емігранти не хотіли там добровільно йти, він часто змушував їх до сего. І так пр. він зобовязував ся перевести руских і польских емігрантів до Парани (пристань Паранаґуа), де наслідком високого положеня є підсоне здоровє й умірене, висаджував їх одначе часто вже в Rio de Janeiro або в Сантос, щоби властители кавових плянтацій в Сан Паольо мали нагоду вигідно вербувати робучі сили. В Ilha dos Flores, на против Rio de Janeiro, запитувано лише про око емігрантів, де они хотять іти, але що годі було з ними порозумітись, тож правительство вислало їх там, де єму се хвилево було догідне, часто власне до Сан Паольо, але не там, де їм булоб найліпше поводитись. Від 1888 р., в якім знесено невільництво в Бразилії, минуло ледво 10 літ, тож можна собі легко представити, яка доля чекала нещасних емігрантів внутр краю, де не було ні доріг, ні залізниць, що унеможливило утечу.

(Дальше буде).

3 державної ради.

На вчерашнім засіданю палати послів зголосив п. Романчук свое внесене о утворенє трибуналу для виборчих справ. Між внесеними нині інтерпеляціями є інтерпеляції: п. д-ра Костя Левицького в справі арештованя о. В. Кальби з Соколівки; п. д-ра Кир. Трильовського в справі авансу почтових урядників при львівській дирекції; о. Стеф. Онишкевича в справі примусу окружної ради шкільн. в Рудках, щоби рускі учителі і катехити складали свої приреченя в польській мові; п. д-ра Бачинського в справі зупинюваня зарібкової еміграції руских селян до Прус урядниками держ. залізн., як

також в справі недоручування поштовими урядами в Галичині руских часописий селянам.

Опісля приступила палата до другого читання бюджетової провізориї. По референті п. Хіярім промовив пос. Кльофач зразу почески, опісля по німецьки, жалуючись на упосліджене Чехів на ріжних полях. Пос. Маєр виступив против соціялістів, закидуючи їм, що при останніх виборах попирав їх ряд та висказав симпатії для Хорватів против Угорщини. Пос. Крек жадав рівноправности всіх народів і заявив ся против гегемонії Німців. Президент міністрів бар. Бек зазначив, що в програмі ряду лежить також kwestія народности, яку можна рішати поволи усуваючи камінь за каменем. Ряд буде старати ся про реформу політичної адміністрації і про реформи на соціальнім полі. Ряд кладе велику вагу на ухваленне бюджету. Справа угоди з Угорщиною є в стадії пертракцій. Певна річ, що австрійський ряд не заплатить за неї аматорської ціни. Пос. Стапінський промовив зразу по польски, опісля по німецьки. Бесідник зазначає, що его сторонництво не може мати довіря до ряду, бо поведене его оргавів в Галичині є обурююче. Органи сего ряду не є органами правного ладу, але органами неладу і беззаконности. Не є се оборонці народа, але вороги, що мають на цілі нарід зруйновати, щоби в сей спосіб улекшити ествоване володіючій клясі. В Галичині нема горожанської свободи. Мешканців переслідують староства за те, що хотять задержати свою землю. Половина віттів в Галичині є накинена. Війти урядують по кільканайцять літ, хоть при виборах перепали. Староства ведуть ворожу політику в виду народа. Коли при виборах ходить о вибір рядового кандидата, тоді устають всякі закони. Сотки селян вязнено при виборах. Ряд хоче дати до зрозуміння народови, що він мусить так вибирати, як хоче староста. Навіть в судівництві тяжко шукати справедливости. Нарід зубожів через те і подразнений. Хоть з Америки присилають емігранти до Галичини около 40 мільонів річно, Галичина славить ся нуждою. Ряд повинен закинути боротьбу, яку веде з народом, якого сили материяльні і моральні нищать. Ряд повинен закинути анархію, що затроює публичне жите. Сторонництво бесідника мало надію, що виборча реформа до сойму зломить сей ряд, установить контролю, тимчасом міністер справ внутрішних дав до зрозуміння, що в сім напрямі не можна нічого надіятись. Яке значіне мають програми в престольній промові, коли вої обітницї, навіть коли стануть законом, не будуть обовязувати ряду в Галичині. Сторонництво бесідника буде голосувати против бюджетової провізориї. Пос. Гломбінський заявив, що Поляки не відмовляють нікому права, розвиватись індивідуально, отже й Русинам, але мусять сего домагатись також для себе. Бесідник домагавсь зміни регуляміну для парламенту (пос. Діаманд: Lex Urbajski!) і перенесеня до сойму значної часті справ, які нині поладнують ся в парламенті. Постулят автономії народів є блудним огником, за те бесідник бажає автономії країв. Пос. Гломбінський рад би, щоби заміти против судівництва і адміністрації були розсліджені (пос. Окуневский: „Се облуда“) і щоби палаті предложено справоздане. Пос. Герман займає ся замітами Русинів против ради шкільної краєвої. Его бесіду переривають з часта рускі послі. По гадї бесідника наука рускої і польської мови стоїть в Галичині на рівні. По руских гімназиях бойкотують науку польської мови а рускі дневники се похваляють. Галицка рада шкільна краєва готова закладати нові рускі гімназії, однак сойм не стерпить, щоби понад его головою і правами закладано школи. Переповнення є на рівні польські і рускі гімназії. Будинки в одних і других лихі. Бесідник є за проєктом, піднесеним Вшехполяками, утвореня «краєвої педагогічної ради».

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Томи препод.; римо-кат.: Чеслава і Кас. — В неділю: руско-кат.: Прокопія; римо-кат.: Пракседі. — В понеділок: руско-кат.: Панкратія; римо-кат.: Марії Магдал.

— **Новий регулямін галицкого сойму.** На останній соймовій сесії ухвалив сойм внесок Льва гр. Півінського, візвати краєвий виділ до виготовлення проєкту нового регуляміну соймових нарад. Ту ухвалу виконано і уложено новий регулямін. Він прийде під наради на осінній сесії галицкого сойму рівнобіжно з проєктом виборчої реформи до сойму.

— **Господарско-промислова комісія Тов-а „Просвіта“ у Львові** відбула в першій півроці 1907. р. 12 звичайних засідань і одно повне при участі голов і відпоручників 14 філій, з якого звіт був поданий свого часу в часописах. Із справ обговорених і полагджених комісією подаємо отсі найважнійші: 1) Справа аграрна на підставі реферату д-ра Коцюби. Справа ся задля своєї ваги заняла більшу часть засідань. Референт подав образ невідрадних господарских відносин, вказав способи, якими треба змагати до поліпшеня, та обговорив притім вичерпуючо отсі точки: стан земельного посіданя і розділу ґрунтів в Галичині, обдовжене, продукцію сільских господарств, брак землі, поміч держави і краю, змаганя наших товариств економічних, парцеляцію, аренду землі при помочи спілок, меліорацію, комасацію, всякі роди асекурації, асоціацію рільничу, промисл рільничий, годівлю товару і прочих домашних зьвірят господарских, управу сіножатий і ростин пашних, управу збіжеву, зміну закона ловецкого, промисл домашний. По основній дискусії над сим рефератом комісія передала на разі Головному Виділові резолюцію отсего змісту: „З уваги, що головною запорою просвітно-економічного поступу серед нашого народу є низький стан просвіти, а внаслідок того і брак розуміння економічних справ, комісія господарско-промислова, опираючись на статистичних обчисленях з 1900 р., котрі виказують, що на 2,760.893 Русинів у віці понад 6 літ є 75% неграмотних, просить, аби Головний Виділ Тов-а заложив як найскорше секцію просвітно-читальняну, кетра мала би задачу організувати курси для неграмотних, закладати нові читальні та оживляти ті, які вже є.“ — 2) Справа організації крамниць і союза торговельного. Після постанов першого пленарного засіданя з 20. лютого с. р., на котрім рішено конечно перевести організацію торговельну по селах через впровадження систем реєстрованя крамниць та через утворенє для них торговельного союзу, комісія виладила квестіонар, котрий уміщено враз з розвідкою п. І. Петрушевича „Які крамниці заводити?“ в книжочці „Добрий інтерес“, виданій Тов. за місяць цвітень с. р. Квестіонар сей має достарчити материялу для дальшої акції над заложенем торговельного союзу. — 3) Зорганізоване викладів економічно-господарских. Бажаючи розбудити живе зацікавленє справами рільництва в як найширших кругах селян, комісія рішила уладити в часі сего літа ряд викладів економічно-господарских з особливим углядженем меліорації і комасації. До переведеня сеї задачі упросила комісія фахових людей та визначила місцевости, де мають виклади відбути ся. — 4) Справа досьвідних піль управи сіножатий і пашних ростин. З уваги, що управа пашних ростин є мало серед наших селян розповсюдженя, а управа сіножатий майже зовсім незнана, комісія рішила заохочувати до раціональної їх управи при помочи закладаня досьвідних піль. Акцію сю рішено розвинути передовсім в тих місцевостях, де заходом Тов-а заложено молочарські сіилки. — 5) Видаване

фахових праць. Щоби хоч в часті запобічи бракови популярних книжок рільничих, комісія рішила видавати окремо від периодичних місячних видавництв праці фахові, оригінальні і в перекладах. Рішено в найближшій часі видавати: а) працю п. Гр. Лебішача „про виріб цегли і дахівок для ужитку селян“, б) переклад другого виданя праці: др. Kazimierz Miczyński „Rolnik wzogowy“ і в) переклад праці: Kurowski-Tabeau „Pielęgowanie drzew i krzewów owocowych“. Редакцію перекладів поручено о. А. Глодзінському. — 6) Організація рільничих шкіл. З уваги, що в нашій краю нема шкіл рільничих, де наші селяни могли би набувати в скорім часі підставових відомостей до раціонального веденя своїх господарств, комісія рішила виготовити плян таких шкіл та старати ся впроваджувати їх в жите. — 7) Справа достави жита на насїне. З уваги що сего року так великий брак жита, що в многих місцевостях не стало навіть на осінні посїви, комісія, бажаючи прийти в поміч селянам, рішила заняти ся доставою жита на насїне для філій, читалень і поодиноких членів.

— **Де рускі написи?** Зелізнична станція Підволочиска лежить на австрійськй березі Збруча, а Волочиска на російськй. Однак подорожний інформуючись з орієнтаційних написів на стації в Підволочисках не пізнав би, чи він в Росії чи на австрійськй землі. Пишуть нам звідтам, що всі написи на стації зредаговані в московськй мові, розумієсь, попри німецьку і польську, а рускої написи на лік нігде не знайти. Подаючи се до відома п. директора Рибіцкого, надїємо ся, що дирекція вдовольить бажаню місцевого руского населеня і руских подорожних та поручить переробити московські написи на зрозумілі рускі.

— **Безголове між нацапами.** З Відня доносять, що три зневажені послі москвофільської фракції не мають відваги виступити з руского клубу і получити ся з тими, що дали безпосередну причину до споневіраня їх чести перед цілим світом. Кождий з тих трех послів має ще особисту причину не зривати з народними послами. Один хоче бути членом краєвого виділу, другий не хоче стати москвофільськй батюшкою, а третій здавна огірчений на „Галічаніна“ за напасти проти него. Аби вовки були ситі і кози цілі, хотіли би ті три послі виступити з руского клубу, але остати его госпітантами. Що такої погани не стерпять руский клуб, не можна навіть сумнівати ся.

— **Редактор „Галичанина“, Марков,** купив каменіцу на Хорущині у Львові за двіста тисяч корон. Так, то розуміємо. Все редактори руских газет в Галичині повинні брати собі примір з ред. Маркова.

— **Діаманти в Сяні.** З Ярослава доносять: Мурарський хлопчина-робітник, занятий мішанєм вапна при будові, найшов в піску, привезенім з Сяну, блискучий камінчик, який звернув его увагу. Хлопець оглянув его, а що камінчик рисував скло, пішов з ним до золотника, спитати про вартість. Золотник пізнав, що се брилянт, вартости поверх 2 тисячі корон, а підозріваючи хлопця о крадіж, віддав его поліції. В поліції стверджено, що хлопець дійсно найшов брилянт в піску з Сяну, тому пущено его свободно, а брилянт зложено в депозиті на оден рік. Если до того часу не зголосить ся властитель брилянту, то нахідник може собі его відобрати. Тепер Ярославці сущать собі мозки, звідки міг брилянт дістатися до Сяну, бо чейже в Галичині нема копальні діамантів. Здаєсь, що хтось купаючи ся, згубив перстень з тим брилянтом. Потім брилянт вишав з оправи і з піском дістав ся до рук щасливого хлопця.

— **Флямаріон про марса.** Старенький французский зьвіздар Каміль Флямаріон, що має свою зьвіздарню в Жівіс, прівняв недавно у себе одного галицкого дописувателя і розповідав ему про планету марса між иншим ось що: Марс дуже гарно надавав би ся на літній відпочинок для „земляків“, бо там

вічна весна, нема там ані зливних дощів, ані великих вітрів. На погляд Флярмаріона, не раз вже висловлюваний, населене марса є високо культурне та живе бержурно. і супокійно, до чого причиною є довгий марсовий рік з 687 днями. Про високу цивілізацію на марсі мають свідчити канали, поведені між морями, в цілі наводнення землі. На питанні, чи появляючі ся на марсі світляні знаки є сигналами тамошних жителів до «земляків», відповів Флярмаріон з запереченем. По его думці є по блискучі вершки гір, вкриті снігом. Що до евентуального порозуміння між «марсістами» а «земляками», то до того ніколи не може прийти, а тим більше до якої еміграції з землі на марса або противно.

— **Дрібні вісти.** В саді проф. Цесельського на личаківськім передмісті застрілив ся вчера з малого фльоберту ученик ставропільської друкарні, 14-літній Григорій Гавришкевич. Цілий набій влучив в серце так, що смерть наступила в тій хвилі. Причиною самоубийства мали бути домашні невгоди, а іменно, що его часто бив батько. — Страйк поліціянтів і міської служби в Новім Санчи скінчив ся приреченем магістрату, що справу підвищення їм платні возьме міска рада під розвагу. — На гостинці коло Малехова під Львовом найдено вчера рано молодого жидка, Мойсея Баріша, мертвого з розтороженою головою. Баріш вибрав ся в сторону Камінки струм. глядати служби і мав при собі 9 К. Тих грошей при нім не найдено, а всі кишені мав повивертані, що є доказом замордованя его в цілі грабіжи. Жандармерія зарядила строге слідство за опришкою.

— **Гумористичний кутик.**

Хитрий кум.

— Куме, а ви як поклали сідло на коня? То, що має бути на переді, ви поклали з задю.

— А чи ви можете знати, в котру сторону я поїду?

А хто буде пити?

— Я чув, Мошку, що громада бере аренду на себе.

— Ну, а їм нащо того; як ціла громада буде арендарем, а хто буде горівку пити?

Оповідки.

— **Послідній репертуар руского театру в Сокалі.** Салія „Народного Дому“ початок точно о 8. год. вечером. Білети продає торговля п. Волковського.

В суботу дня 20. липня с. р. «Фавст» опера в 5 діях є в 6 відсловах К. Гунода.

В неділю дня 21. липня с. р. послідне пращальне представлене «Свати Мусія» народна оперета в 3 діях.

— **Репертуар руского народного театру в Белзі.**

Ві второк 23. с. м. «Ой не ходи, Грицю, та на вечерниці».

В середу 24. с. м. «Галька».

В четвер 25. с. м. «Надія».

В суботу 27. с. м. «Продана наречена».

В неділю 28. с. м. «Запорожець за Дунаєм».

— **3 Яворова** доносять, що тамошня Читальня «Просвіти» уряджує в неділю дня 21. с. м. фестин на острівці великого ставу.

— **Конкурс.** Виділ Руского Товариства педагогічного у Львові розписує отсим конкурс на 3 посади учительок п'ятикласової виділової школи дівочої ім. Шевченка з правом публичности і на одну посаду учительки школи вправ приватної женьської семінарії учительської удержуваної Товариством. А іменно: I. На одну посаду учительки, укваліфікованої до виділових шкіл з групи III. II. На одну посаду учительки з основним знанем німецького языка, кваліфікованої до виділових шкіл з групи I. III. На одну посаду учительки кваліфікованої до науки французького языка в виділових школах. IV. На одну посаду учительки школи вправ з кваліфікацією до народних, зглядно виділових шкіл; пожадана є довша практика в заводі учительськім і условини до взірцевого веденя шкільних практик. **Обовязки:** 20—24 годин тижнево науки. Товариство дає сталє винагороджене після умови а по трех роках служби стабілізує і запоручує ренту забезпечену всякими правними вимогами. Поданя належить вносити до 15. серпня 1907 на руки Виділу Руского Товариства педагогічного у Львові, при ул. Сикстускій ч. 47. (1—3)

— **Гімназійний інститут в Самборі** отиврає від 1. вересня 1907 товариство «Шкільна Поміч» для 25. учеників під проводом професорів гімназії. Ученики знайдуть приличне поміщенє, удержанє і догляд педагогічний та лікарський. Місячна оплата вносить 40 К; відзначаючим ученикам, наколи приймуть ся учити других, буде ціна знижена на 35 К. — Зголошеня родичів до 15. серпня на руки о. Ортинського, катехита. — *Виділ.*

— **Ювілейні датки** на будову великої бурси Руского Товариства педагогічного приймають: Краєвий Союз Кредитовий, Ринок ч. 10, Руске Тов. педагогічне, ул. Сикстуска 47, всі редакції народних часописий і всі філії Руского Товариства педагогічного.

— **3 залізниць.** В цілі уникнення натовпу подорожних в поїзді поспішнім ч. 8, що творить нічне полученє поміж Львовом а Віднем (відїзд зі Львова о год. 7:05 вечером), запроваджує ся з днем 1. серпня с. р. обмеженє в уживаню сего поїзду в той спосіб, що виключає ся їзду III. класою на шляху зі Львова до Ланьцута включно. Ніякому обмеженю не підлягає їзда класою I. або II. взагалі і їзда III. класою до Ряшева зглядно поза Ряшів. Подорожні III. класи до стацій на шляху Львів, Ланьцут можуть вечером уживати поїздів ч. 12. і 20. (відїзд зі Львова о 6:15 згл. 7:20 вечером). Щоби запобічи можливим непорозумінням заявляє ся, що се обмеженє не відноситься ся до їзди у відворотнім наурямі с. є до нічного поїзду поспішного ч. 7. (приходить до Львова о год. 8:55 рано).

— **До нинішного числа** долучуємо відозву Бурси Руского Товариства педагогічного у Львові і від себе просимо наших Впов. читачів, хто чим може, причинити ся до здвигнення сєї бурси. Жертви належать вислати долученім почтовим чеком.

Телеграми

з дня 19. липня 1907.

Відень. На вчерашнім засіданю палати послів явив ся крім чеського урядника до записуваня промови пос. Кльофача, також урядники руский і польський.

До дискусії при бюджетовій провізорії записало ся поверх сто бесідників. Пізнійше повело ся то число бесідників обкромити, але в кождім випадку буде їх більше чим 30, проти ухвали засіданя клубових провідників.

Сеуль Корейський цісар під напором Япанії зрезигнує мабуть на річ свого сина наслідника престолоа, що буде першим кроком до реформ в Корей, почім буде заключена умова, на основі якої корейський цісар буде рядити за дозволом япаньского міністра резидента.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 18. липня: Йос. Кокуревич з Бігалі, В. Скажиньска з Новошияна, Р. Гошовский з Косова, Ром. і Мел. Цегельскі з Чернівців, Сем. Пасічинський з Томашова, Мих. Чернявский з Селиск.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 16. до 31. липня 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці **High-Life** представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвіка ч. 5.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:25	9:50
Кракова	7:25	9:45	—	8:40	2:31
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:16	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:25	—	9:00
Черновець	—	—	3:35	—	12:20
Станіславова	5:55	—	—	—	—
Коломні	—	10:05	—	—	—
Стрия	7:29	11:50	3:51	—	10:50
Пустомит	7:29	11:50	3:51	9:40H	10:50
Самбора	8:00	10:30	1:55	—	9:20
Любіня	8:00	10:30	1:55	9:20	11:50†
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:22	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	12:40	1:45†	4:50	8:20
Брухович	10:05†	—	3:25	5:30	9:35L
Зімної води	5:50	7:25	1:10	5:25	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:45	8:25	2:45	7:05	11:10
Кракова	—	8:40	6:15	7:20	12:45
Ряшева	—	—	4:05	—	—
Підволочиск	6:20	10:45	2:17	7:00	11:15
Черновець	6:10	9:20	1:55	—	10:40
Черновець	—	—	—	—	2:51
Станіславова	—	—	—	5:50	—
Коломні	—	—	2:35	—	—
Стрия	7:30	—	2:26	6:25	11:30
Пустомит	7:30	10:45H	1:26	6:25	10:30
Самбора	6:00	9:05	4:30	—	10:51
Любіня	6:00	9:05	2:10†	4:30	10:51
Рава рускої	6:12	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	6:12	11:05	2:28	5:45	8:34L
Брухович	9:05†	12:41†	3:45	7:10	11:35†
Зімної води	3:45	8:40	4:05	7:20	11:00

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі і свята означені † — в неділі і свята від 26/6 до 15/9 буквою H, — в неділі і свята від 1/6 до 31/8 що день буквою L.

ЛЬОТЕРИЯ КАРЛЬСБАДСКА

2 тягненя без доплати, 2.164 виграних

Головна виграна

100.000

корон готівкою.

Перше тягненє вже 6. серпня 1907 р.

Ціна льосу 1 корона

6 льосів лише 5 корон 50 сотиків, 11 льосів лише 10 корон поручають контори виміни, трафіки і т. д. (1—5)

Почтові порученя: Контора виміни Братів Айбеншцітц (Eibenschütz) в Кракові.